

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 449/08-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť M. F., B., zastúpenej advokátkou JUDr. E. B., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdne konanie bez zbytočných prieťahov a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava III pod sp. zn. 10 C 138/01 a Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 8 Co 491/2005 a takto

rozhodol:

Sťažnosť M. F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. novembra 2008 doručená sťažnosť M. F., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdne konanie bez zbytočných prieťahov a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 10 C 138/01

a Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 8 Co 491/2005. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 10. novembra 2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka 28. septembra 2001 doručila okresnému súdu žalobu, ktorou sa domáhala zvýšenia náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 5 664 000 Sk z titulu poškodenia zdravia pri dopravnej nehode. Prvé pojednávanie vo veci sa konalo až v októbri 2003 a ďalšie vo februári 2004, resp. v apríli 2005. Rozsudok bol vyneseny 17. mája 2005. Sťažovateľke sa priznala suma 630 000 Sk a vo zvyšku bola žaloba zamietnutá. Napriek jej urgenciám rozsudok bol doručený až po šiestich mesiacoch v novembri 2005. Sťažovateľka podala proti zamietajúcej časti rozsudku č. k. 10 C 138/01-119 zo 17. mája 2005 odvolanie. Znamenalo to, že rozsudok okresného súdu vo vyhovujúcej časti nadobudol právoplatnosť, keďže žalovaná strana odvolanie nepodala. Právoplatne priznaná suma bola sťažovateľke uhradená, a to plnením vedľajšieho účastníka zo zákonného poistenia. Sťažovateľka viackrát urgovala nariadenie termínu odvolacieho pojednávania. Krajský súd napokon rozhodol 21. februára 2008, teda takmer dvadsaťsedem mesiacov po podaní odvolania. Podľa jeho rozsudku bol rozsudok okresného súdu zmenený a žalovaná strana bola zaviazaná zaplatiť sťažovateľke 637 200 Sk. Hoci spis bol vrátený okresnému súdu 10. marca 2008, rozsudok krajského súdu bol doručený až 10. septembra 2008, teda takmer pol roka od jeho vynesenia a päť mesiacov potom, ako bol spis vrátený okresnému súdu. Dňa 6. júna 2008 právna zástupkyňa sťažovateľky žiadala na okresnom súde o vyznačenie právoplatnosti rozsudku okresného súdu, pričom zároveň zistila, že rozsudok krajského súdu ešte nebol účastníkom doručovaný. Doložku právoplatnosti rozsudku okresného súdu jej odmietli vyznačiť. Vzhľadom na to, že žalovaná strana proti výroku o povinnosti zaplatiť sťažovateľke 630 000 Sk odvolanie nepodala, krajský súd bol oprávnený na základe odvolania sťažovateľky skúmať iba zamietajúcu časť rozsudku okresného súdu. Krajský súd však napriek tomu rozhodol tak, že zmenil rozsudok okresného súdu a zaviazal žalovanú stranu zaplatiť sťažovateľke 637 200 Sk. Krajský súd tým konal nad rámec svojej právomoci. Preskúmal totiž aj tú časť rozsudku okresného súdu, proti ktorej nikto odvolanie nepodal. Popri tom, že na okresnom súde 6. júna 2008 odmietli vyznačiť doložku právoplatnosti tej časti rozsudku okresného súdu, proti ktorej sa nikto neodvolal, dosiaľ nebola vyznačená ani doložka

právoplatnosti týkajúca sa tej časti rozsudku okresného súdu, ktorá bola preskúmaná v odvolacom konaní. Postupom všeobecných súdov dochádza k oddialovaniu uplatnenia nárokov sťažovateľky u žalovanej strany, resp. vedľajšieho účastníka a k úmyselnému predlžovaniu konania. Krajský súd nedoručením rozsudku a odmietnutím jeho doručenia, ako aj odmietnutím vyznačenia doložky právoplatnosti porušil práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru. Konaním okresného súdu došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu, lebo ani po právoplatnosti rozsudku okresného súdu sa sťažovateľka nemôže domáhať splnenia uloženej povinnosti od žalovanej strany, lebo okresný súd jej odmietol riadne vyznačiť právoplatnosť. Rovnako boli sťažovateľke upierané jej základné práva zdĺhavým doručovaním rozsudku krajského súdu.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 10 C 138/01 a krajským súdom pod sp. zn. 8 Co 491/2005 s tým, že okresný súd je povinný vyznačiť doložku právoplatnosti a vykonateľnosti tak na rozsudku okresného súdu, ako aj na rozsudku krajského súdu. Požaduje tiež priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 400 000 Sk spoločne a nerozdielne od okresného súdu a krajského súdu a za rovnakých podmienok aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 49 958,50 Sk.

Z rozsudku krajského súdu č. k. 8 Co 491/2005-149 z 21. februára 2008 vyplýva, že na základe odvolania sťažovateľky bol ním zmenený rozsudok okresného súdu č. k. 10 C 138/01-119 zo 17. mája 2005 tak, že žalovaná strana bola zaviazaná zaplatiť sťažovateľke celkom sumu 637 200 Sk, keď podľa rozsudku okresného súdu mala zaplatiť len 630 000 Sk.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Sťažovateľka namieta zbytočné prietahy v konaní vedenom okresným súdom a krajským súdom, čím malo dôjsť k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy, ale aj čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv zo strany okresného súdu treba uviesť, že rozsudok okresného súdu bol vyneseny 17. mája 2005, bol doručený v novembri 2005 a následne bol spis predložený krajskému súdu.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (pozri napr. I. ÚS 120/02, I. ÚS 124/04). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03).

Vzhľadom na uvedené úvahy je táto časť sťažnosti oneskorene podaná.

Pokiaľ ide o namietané zbytočné prietahy v konaní vedenom krajským súdom, tieto sú zjavne neopodstatnené.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Namietané zbytočné prietahy v konaní vedenom krajským súdom sa už skončili, keďže krajský súd už vo veci rozhodol a jeho rozsudok už bol účastníkom doručený. Preto

treba túto časť sťažnosti považovať za zjavne neopodstatnenú. To isté sa vzťahuje aj na namietané prietahy, ku ktorým malo dôjsť po vynesení rozsudku krajského súdu v súvislosti s doručením rozsudku krajského súdu.

Sťažovateľka ďalej namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru jednak tým, že krajský súd prekročil svoju právomoc a preskúmal rozsudok okresného súdu aj v časti, v ktorej nebol žiadnym z účastníkov odvolaním napadnutý, ale tiež tým, že okresný súd a krajský súd nevyznačili na požiadanie právnej zástupkyne sťažovateľky právoplatnosť svojich rozsudkov.

Vo vzťahu k namietanému prekročeniu prieskumnej právomoci krajského súdu nie je daná právomoc ústavného súdu.

V zmysle § 237 písm. d) Občianskeho súdneho poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo. Pokiaľ preto bola sťažovateľka toho názoru, že krajský súd preskúmal aj právoplatnú (odvolaním nenapadnutú) časť rozsudku okresného súdu, mohla podať proti rozsudku krajského súdu z tohto dôvodu dovolanie. Právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná (ako to vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy) iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy. Keďže proti rozsudku krajského súdu bolo prípustné dovolanie, právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky mal najvyšší súd, čím je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

V súvislosti s nevyznačením doložky právoplatnosti tej časti rozsudku okresného súdu, ktorá nebola odvolaním napadnutá, je sťažnosť oneskorene podaná. Ako totiž sťažovateľka sama uvádza, o vyznačenie doložky právoplatnosti požiadala jej právna zástupkyňa 6. júna 2008, keď došlo aj k odmietnutiu vyhovieť jej. Preto sťažnosť v tejto časti nebola podaná v zákonnej lehote.

Odlišná je situácia pokiaľ ide o nevyznačenie doložky právoplatnosti tej časti rozsudku okresného súdu, ktorú preskúmal krajský súd v odvolacom konaní. V tejto časti treba sťažnosť považovať za zjavne neopodstatnenú.

Podľa názoru ústavného súdu nie je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru právo na vyznačenie doložky právoplatnosti rozsudku. Ide iba o administratívny úkon, nie teda o meritórne konanie a rozhodovanie o uplatnených právach účastníka konania.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. novembra 2008